

Paragraafid

Lehekülje nr.

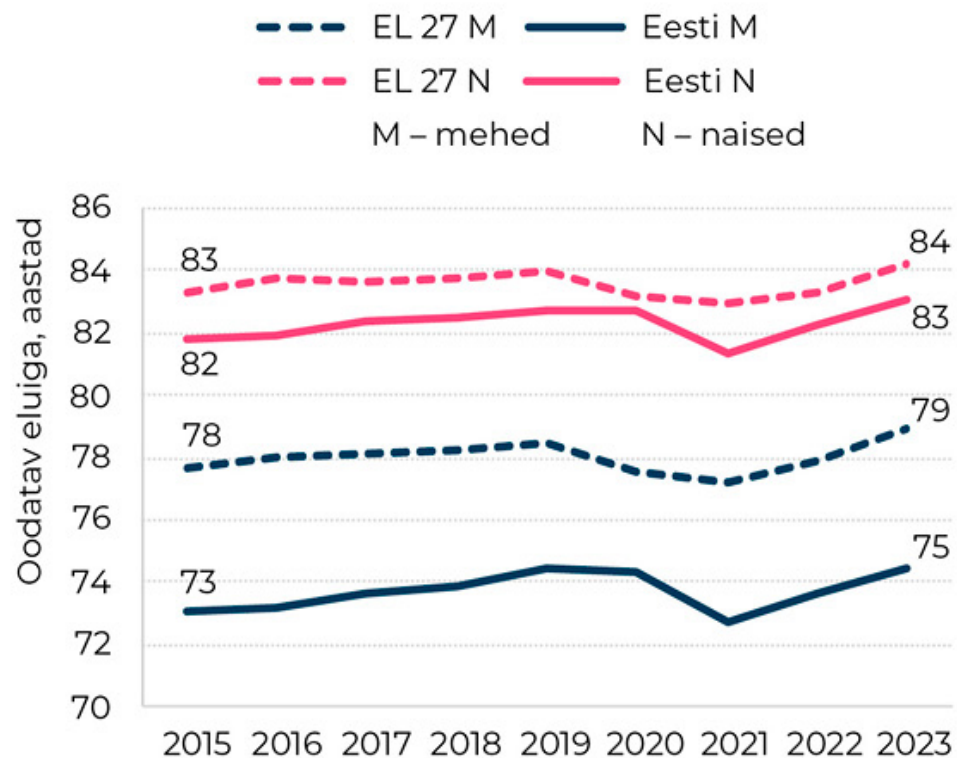
1.2. Oodatav eluiga ja tervena elada
jäänud aastad

1

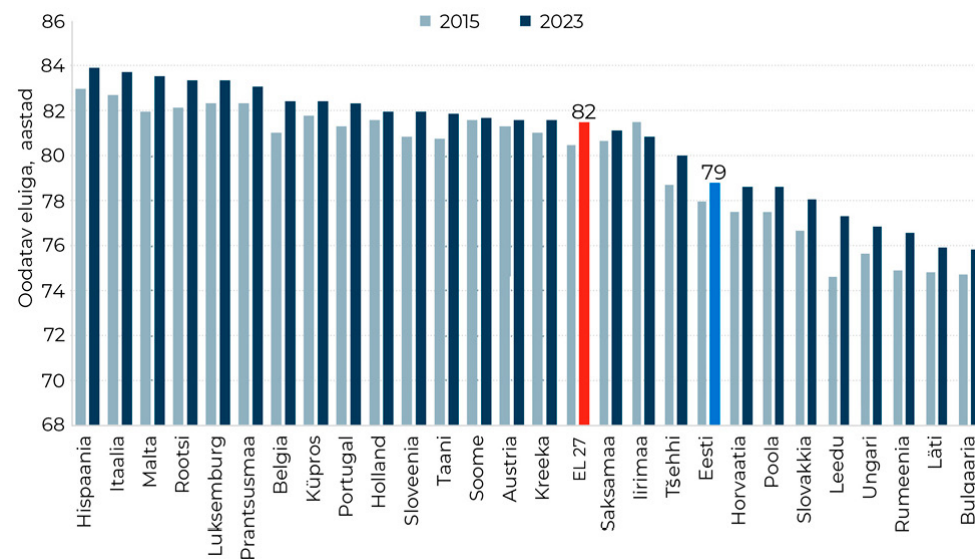
1.2. Oodatav Eluiga Ja Tervena Elada Jäänud Aastad

Infomaterjal

Keskmine oodatav eluiga sünnimomendil on enim kasutatav tervisenäitaja, mis sõltub paljudest elukaart läbivatest teguritest, sealhulgas elustiilist, elukeskkonnast aga ka tervishoiuteenuste kvaliteedist. Oodatava eluea muutuse põhjal saab hinnata rahvastiku tervise seisundit ja tervisevaldkonna tegevuse tulemuslikkust. Võrreldes 2015. aastaga, on keskmine oodatav eluiga Eestis pikenenud 1,3 aastat, jõudes 2023. aastal kõigi aegade kõrgeimale tasemele (78,9 aastat). Oodatav eluiga pikenes meestel 1,4 ja naistel 1,2 aastat, mistõttu vähenes meeste ja naiste oodatava eluea vahe 8,6 aastale, mis siiski ületab EL-i keskmist 3,3 aasta võrra (joonis 1).

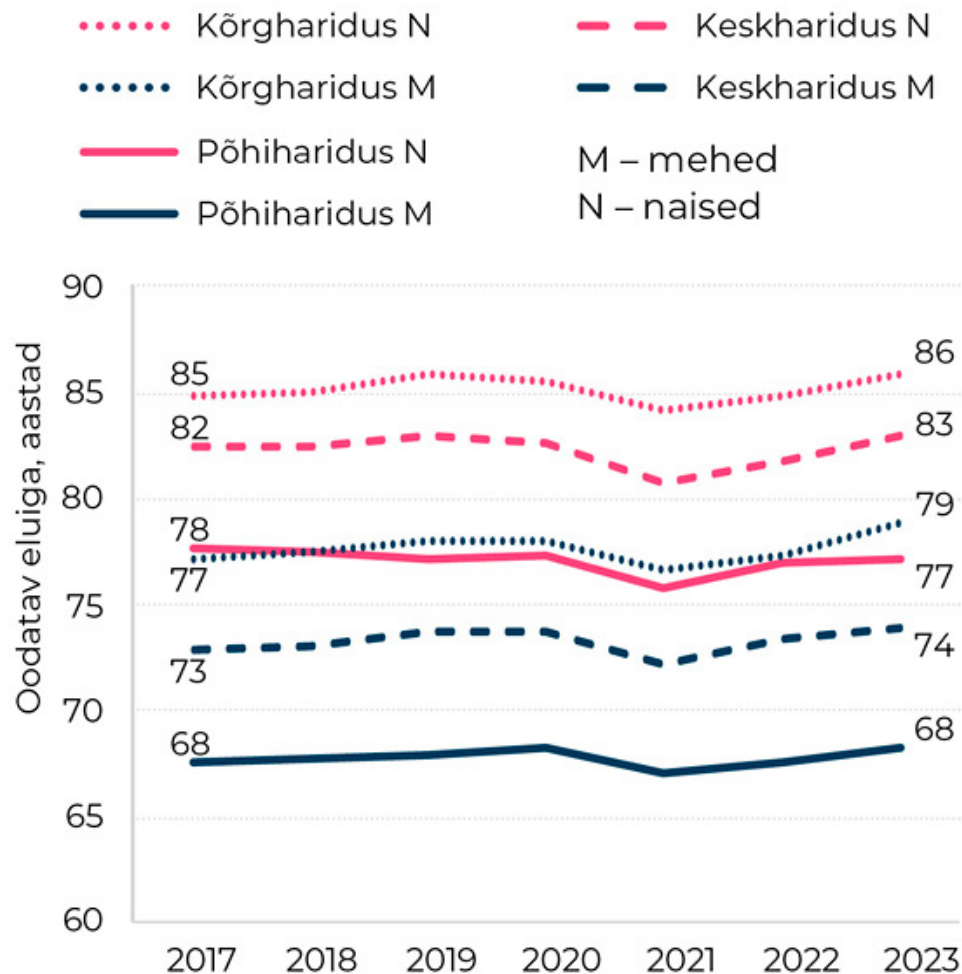

Oodatava eluea mahajäämus EL-i keskmisega (81,5 aastat) võrreldes oli 2023. aastal 2,7 aastat (joonis 2). Ehkki Eestis on oodatava eluea pikkus nii Leedust (1,5 aastat) kui ka Lätist (2,9 aastat) pikem, jäi see näitaja meie põhjanaabritega võrreldes oluliselt madalamaks. Rootsis oli keskmine oodatav eluiga 4,6, Taanis 3,1 ja Soomes 2,9 aastat pikem kui Eestis.

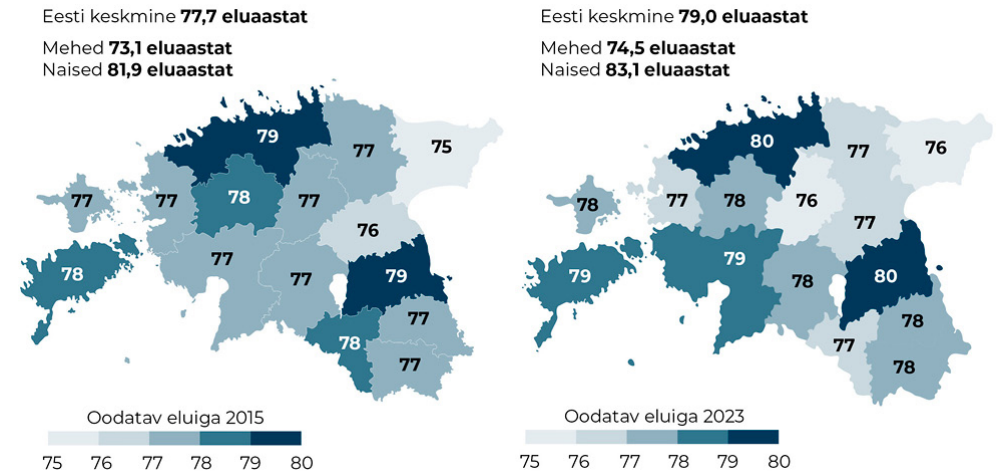
Haridustase mõjutab oluliselt oodatava eluea pikkust: statistikaameti andmetel elas kõrgharidusega inimene 2023. aastal Eestis 4,6 aastat kauem kui keskharidusega ja 11,4 aastat kauem kui põhiharidusega inimene.

Hariduslik ebavõrdsus oodatavas elueas põhi- ja kõrgharidusega inimeste vahel on 2017. aastaga võrreldes suurenenud 2,8 aastat (Statistikaamet, a). Võrreldes kõrgharidusega naistega, oli 2023. aastal põhiharidusega meeste oodatav eluiga 17,6 aastat lühem (joonis 3).

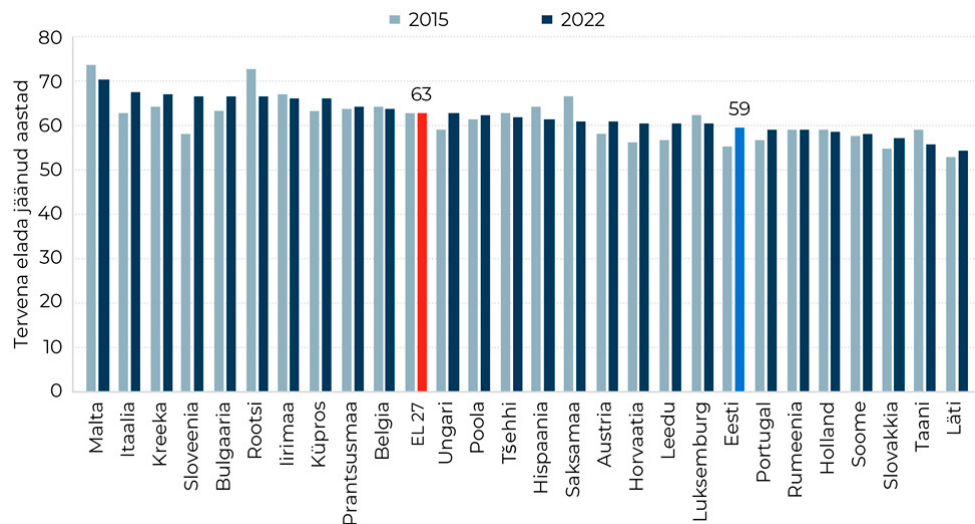

Piirkondlikus vaates on Eestis oodatav eluiga 2015. ja 2023. aasta võrdluses kasvanud enim Pärnu maakonnas: kaks eluaastat (joonis 4). Oodatav eluiga on vähenenud Järva ja Valga maakonnas ning jäänud samaks Lääne-Viru, Lääne ja Rapla maakonnas. Teiste maakondadega võrreldes on oodatav eluiga lühim Ida-Viru ja Järva maakonnas, jäädes nelja eluaasta võrra lühemaks kui Harjumaal ja Tartumaal, kus see on

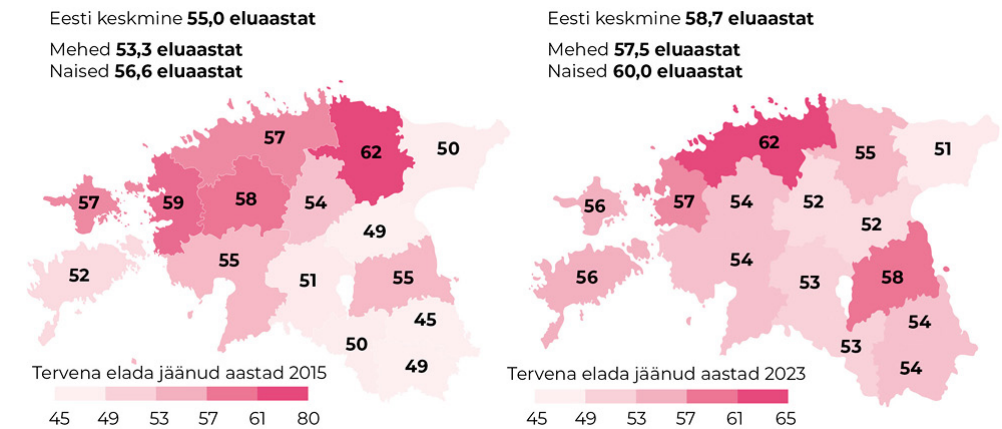
pikim.

Tervena elada jäänud aastad sünnihetkel on keskmine aastate arv, mida inimene tõenäoliselt elaks tervises seisundist tulenevate igapäevategevuse piiranguteta, kui suremus ja rahvastiku tervise näitajad jääksid samaks. Hea tervis on defineeritud kui igapäevategevuse piirangute puudumine. Võrreldes 2015. aastaga, on tervena elada jäänud aastate arv suurenenud meestel 2,8 ja naistel 3,4 aastat. Aastal 2023 elasid Eesti mehed tervena keskmiselt 56,4 aastat ja naised 59,5 aastat, ehk oma elust vastavalt 75,7 ja 71,6 protsenti (Statistikaamet, b). Tervena elada jäänud aastate vahe Euroopa Liidu keskmisega võrreldes oli 2022. aastal 3,3 aastat (joonis 5). Rootsiaga võrreldes oli mahajäämus 2022. aastal 7,2 aastat, kuid Taanis elasid inimesed tervena 3,4 ja Soomes 1,4 aastat vähem kui Eestis.

märkimisväärsed. Ehkki 2015. aastaga võrreldes on maakondade erinevused mõnevõrra vähenenud, oli 2023. aastal Eesti parima (Harjumaa, 62 aastat) ja halvima (Ida-Virumaa, 51 aastat) näitajaga maakondade erinevus tervena elada jäänud aastates 11 aastat (joonis 6).

Piirkondlikud erinevused tervena elada jäänud aastates on Eestis